

РИЗИКИ, ЩО ПОСТАЛИ ПЕРЕД РЕГІОНАМИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

За даними статистики в Україні за 2021 рік утворилось понад 51 млн м³ побутових відходів, або понад 10 млн тонн, які захоронюються на 6 тис. сміттєзвалищ і полігонів загальною площею близько 9 тис. га. Майже 79 % населення було охоплено послугами з вивезення побутових відходів. Завдяки впровадженню, в 1 725 населеному пункті роздільного збирання побутових відходів, роботі 34 сміттесортувальних ліній, 1 сміттєспалювального заводу і 3 сміттєспалювальних установок, перероблено та утилізовано близько 7,64 % побутових відходів. Кількість перевантажених сміттєзвалищ становила 230 од. (3,8 %), а 824 од. (13,8 %) не відповідали нормам екологічної безпеки. Потреба у будівництві нових полігонів складала 288 од. У 2021 році було виявлено 26,8 тис. несанкціонованих звалищ (площею 0,6 тис. га.), з них ліквідовано 25,5 тис. [1].

Збройна агресія РФ проти України призвела до подальшого погіршення стану сфери поводження з побутовими відходами, а саме: неможливості надання послуг з вивезення побутових відходів на окупованих територіях, територіях, де ведуться бойові дії; втрати, пошкодження або руйнування засобів та об'єктів поводження з відходами (полігонів, сміттєзвалищ, сміттесортувальних заводів, сміттєвозів, контейнерів тощо); перевантаженості західних регіонів з урахуванням тимчасово переміщених осіб; заборгованості за послуги від населення, що виїхало за кордон; скорочення штату підприємств надання послуг внаслідок мобілізації або виїзду за кордон.

Ситуація, яка склалася з накопиченням, скороченням перероблення, утилізації та належного захоронення побутових відходів становить серйозну загрозу для здоров'я людей та навколишнього середовища. Лише незначна

частка побутових відходів, що має значний ресурсний та енергетичний потенціал, піддається переробці.

В умовах сьогодення, занепокоєння викликають відходи руйнації, будівництва і знесення, що утворилися та накопичились в Україні.

Згідно Регламенту (ЄС) № 305/2011 Європейського парламенту та Ради від 09.03.2011 р., що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів та скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС, будівлі та споруди повинні бути запроектовані, побудовані і знесені таким чином, щоб використання природних ресурсів було раціональним і забезпечувало, зокрема: можливість повторного використання або переробки конструкцій будівель і споруд, їх матеріалів і частин після знесення; довговічність будівель і споруд; можливість використання екологічно сумісних сировинних і вторинних матеріалів у будівлях і спорудах.

В Україні відсутні механізми практичної реалізації цієї вимоги. В нашій державі немає спеціалізованих полігонів для захоронення будівельних відходів. Ці відходи потрапляють на звалища або несанкціоновані сміттєзвалища. Після відновлення територій, які зазнали ракетно-артилерійського ураження, будуть утворюватися додатково великі обсяги відходів будівництва і знесення.

Ризики, що постали перед регіонами на шляху покращення становища поводження з відходами руйнації, будівництва та знесення пов'язані: з відсутністю достатньо кваліфікованого кадрового забезпечення; з відсутністю/недосконалістю нормативно-правового регулювання; з відсутністю інфраструктури і технології для збирання, оброблення та перероблення; зі значним обсягом відходів; з наявністю небезпек внаслідок бойових дій; з обмеженістю фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Міністерство розвитку громад та територій України. Стан сфери поводження з побутовими відходами в Україні за 2021 рік. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/terretory/stan-sfery-povodzhennya-z-pobutovymy-vidhodamy-v-ukrayini-za-2021-rik/> (дата звернення 01.04.2023)